

Sygn. akt I ACz 2317/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 grudnia 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek (spr.)

Sędziowie: SSA Barbara Górczanowska

SSA Sławomir Jamróg

po rozpoznaniu w dniu 27 grudnia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. R.

przeciwko Szpitalowi (...) św. (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w K. i Gminie K.

o zapłatę zadośćuczynienia, odszkodowanie i rentę

na skutek zażalenia powódki na zarządzenie Przewodniczącego składu Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 16 września 2016 roku, sygn. akt I C 1513/16

postanawia:

uchylić zaskarżone zarządzenie.

SSA Barbara Górczanowska SSA Wojciech Kościółek SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACz 2317/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Przewodniczący składu Sądu Okręgowego w Kielcach (mylnie oznaczony w komparycja zarządzenia jako Sąd Okręgowy w Kielcach) zwrócił pozew w niniejszej sprawie w zakresie żądania odszkodowania i renty.

W uzasadnieniu wskazał, że powódka zastępowana przez zawodowego pełnomocnika została wezwana do usunięcia braków formalnych pozwu m.in. poprzez: wskazanie składników odszkodowania i renty oraz sposobu ich kalkulacji, w terminie tygodniowym, pod rygorem zwrotu pozwu. W odpowiedzi na wezwanie powódka wskazała, iż w skład roszczenia o odszkodowanie wchodzi: konieczność sprawowania osobistej opieki przez matkę powódki, koszty leczenia, rehabilitacji, dojazdów do placówek medycznych, a w zakresie żądania renty podała, że na żądaną kwotę składają się: utracona zdolność do pracy zarobkowej, zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość, a także oczywiste zwiększenie potrzeb. Pełnomocnik powódki odwołał się do uzasadnienia pozwu, iż wskazane zostały tam okoliczności, które uzasadniają zasądzenie żądanej kwoty w tym zakresie. Wskazał, iż zarobki w zawodach, które powódka chciała wykonywać, oscylują około kwoty 3.000 zł. Zwiększyły się wydatki powódki, przede wszystkim o proces leczenia, rehabilitacji, dojazdów do placówek medycznych.

Przewodniczący wskazał, że sąd nie może wyręczyć powoda w sprecyzowaniu roszczenia, w tym uzupełnić luk w zredagowaniu żądania pozwu i następnie to żądanie rozpatrywać. Przytoczenie okoliczności faktycznych dotyczących

żądania odszkodowania i renty nie może ograniczać się do opisanego przebiegu procesu leczenia i ogólnikowego powołania tytułów, z jakich może teoretycznie przysługiwać odszkodowanie czy renta, lecz powinno wyszczególnić, ile wynoszą wydatki powódki związane z opieką osób trzecich, jaki jest zakres przedmiotowy i czasowy tej opieki, jaka kwota była i jest wydatkowana na leki, a jaka na rehabilitację, częstotliwość dojazdów, miejsce, cel dojazdu, wysokość wydatków na ten cel, a w odniesieniu do renty, jaka kwota jest żądania z tytułu utraconego zarobku (jeśli jest kalkulowana, winno być to określenie ścisłe, a nie „około”), jaka kwota jest żądania z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość, a jaka z tytułu zwiększonych potrzeb, co konkretnie obejmuje i w jakiej wysokości (także dokładnie wskazanie składników zwiększonych wydatków i ich wysokości, a nie odwołanie się do „przede wszystkim” i ogólnikowego sformułowania). Dopiero tak określone żądanie może być weryfikowane przez sąd pod kątem zasadności czy stopnia udowodnienia. Braki formalne pozwu, polegające na niedokładnym określeniu żądania nieprzytoczeniu uzasadniających to żądanie okoliczności faktycznych uniemożliwiają zawiązanie sporu, dotyczą bowiem przedmiotowego oznaczenia granic procesu. Z uwagi na to, że relacje zachodzące między stronami mogą nierzadko być bardzo skomplikowane, a roszczenia z nich wypływające mogą mieć źródło lub podstawę w różnych przepisach prawa, obowiązkiem powoda jest tak precyzyjne określenie podstawy faktycznej żądania, by można było jednoznacznie określić, jaką ma ono podstawę prawną. Jest to konieczne w celu podjęcia przez pozwanego stosownej obrony oraz w celu zakreślenia przez sąd granic rozstrzygnięcia sprawy.

Zażalenie na to zarządzenie wniosła powódka, zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, a to art. 130 § 1 w zw. 187 § 1 k.p.c. w zw. z art. 126 § 1 k.p.c. przez ich błędną wykładnię i w konsekwencji niezasadne uznanie, że powódka rzekomo nie uzupełniła braków formalnych polegających na niewskazaniu podstaw faktycznych żądania zasądzenia odszkodowania oraz renty, pomimo że okoliczności te zostały wskazane zarówno w pozwie, jak i w piśmie procesowym z dnia 28 lipca 2016 r., a w konsekwencji nie sposób uznać, że pozew w zakresie żądania odszkodowania oraz renty zawierał braki formalne, które uniemożliwiają nadanie mu prawidłowego biegu;
2. błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą orzeczenia, mających wpływ na jego treść, polegający na sprzecznym z zasadami logiki i doświadczenia życiowego wnioskowaniu, jakoby powódka nie wskazała podstaw faktycznych żądania odszkodowania oraz renty, co stanowi braki formalne pozwu, w sytuacji, gdy okoliczności te zostały wskazane w pozwie oraz dodatkowo wyjaśnione w piśmie procesowym z dnia 28 lipca 2016 r.; nadto okoliczności dotyczące tych kwestii mają zostać wykazane poprzez przeprowadzenie postępowania dowodowego w tym zakresie i nie stanowią braku formalnego uniemożliwiającego nadanie pismu prawidłowego biegu na rozprawie.

W oparciu o powyższe zarzuty powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego zarządzenia oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o rozpoznanie zażalenia jako oczywiście uzasadnionego w trybie art. 395 § 2 k.p.c. przez Sąd Okręgowy w Kielcach.

W uzasadnieniu zażalenia powódka podniosła, że przewodniczący przyjmuje za brak formalny okoliczności wynikające z prawa materialnego, które mają być przedmiotem dowodzenia, a nie prawa procesowego, które rzekomo uniemożliwia nadanie prawidłowego biegu pismu. Sąd natomiast powinien udzielić ochrony powódce, tj. pozwolić zrealizować jej prawo do Sądu, rozpoznać jej sprawę w rozsądnym terminie, przeprowadzić sprawnie postępowanie dowodowe, które będzie podstawą faktyczną wyroku zasądającego lub oddalającego powództwo. W ocenie powódki przewodniczący przez zaskarżone zarządzenie wydał rozstrzygnięcie co do istoty tych roszczeń jeszcze przed rozprawą, uznając je za nieudowodnione, podczas gdy nie był to odpowiedni moment i właściwy sposób na wydanie orzeczenia wadliwie oznaczonego, generalnie wadliwego w swej treści i funkcji. Nie może być uznany za brak formalny materialnoprawny pogląd przewodniczącego na roszczenie sformułowane być może w sposób odmienny od oczekiwań Sądu, jednakże umożliwiający nadanie pismu prawidłowego biegu. Przewodniczący przyznaje bowiem, że żądanie istnieje, powinien zatem je rozpoznać, bo w przeciwnym razie działa na rzecz strony pozwanej. zarówno w pozwie, jak również w późniejszym piśmie procesowym został opisany zakres odszkodowania, jego podstawa faktyczna, a także przyczyny dla których strona domaga się zasądzenia wskazanej w pozwie kwoty. Również w zakresie dotyczącym

renty zostały wskazane okoliczności istotne z punktu widzenia zasadności żądania. W orzecznictwie przyjmuje się, że wysokość żądania musi być określona przynajmniej w sposób przybliżony.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powódki zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 130 § 1 zd. 1 k.p.c. jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym. W myśl art. 130 § 2 k.p.c. po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zwraca pismo stronie. Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżone zarządzenie o częściowym zwrocie pozwu nie było prawidłowe. Wymogi formalne pozwu opisane w art. 126 § 1 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 k.p.c., których niespełnienie skutkuje jego zwrotem, muszą bowiem stanowić przeszkodę do nadania pismu prawidłowego biegu, czyli mieć charakter formalny, a nie dowodowy czy materialny.

W uzasadnieniu pozwu powódka przedstawiła opis stanu faktycznego, na który się powołuje, i zgłosiła stosowne wnioski dowodowe, do których odwołała się także w piśmie procesowym będącym odpowiedzią na wezwanie do usunięcia braków formalnych pozwu. W piśmie tym opisała, jakie składniki powinny jej zdaniem wejść w skład żądanych kwot. Co prawda nie podała, jakich kwot konkretnie domaga się za poszczególne składniki doznanego uszczerbku ani nie dokonała ich kalkulacji, jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego obowiązkiem powoda w zakresie wymogów formalnych jest wskazanie żądania i jego podstawy faktycznej, a nie dokładne uzasadnienie wysokości jej części składowych. Powódka sprecyzowała zatem swoje żądania i opisała popierające je okoliczności faktyczne w sposób wystarczający na etapie kontroli formalnej pozwu. Wskazała, że na żądane odszkodowanie składają się koszty opieki nad powódką, jej leczenia i rehabilitacji, w tym koszty pobytu w szpitalu, konsultacje lekarskie, dodatkowa pomoc pielęgnarska, wydatki na lekarstwa, koszty transportu, koszty odpowiedniego odżywiania, opieki i pielęgnacji po wyjściu ze szpitala. Ewentualne braki dotyczące kalkulacji szczegółowych kwot będą obciążać powódkę na etapie postępowania dowodowego, mogą też mieć wpływ na treść wyroku, jednak nie wstrzymują one możliwości prowadzenia postępowania.

Sąd Apelacyjny uznał, że powódka wskazała również w sposób wystarczający, z czego wywodzi żądanie renty. Podała, że składa się na nie utracone wynagrodzenie, którego nie może osiągać ze względu na niezdolność do pracy, a które wynosi w jej ocenie 3.000 zł, natomiast pozostałą część żądanej kwoty (2.000 zł) wyczerpuje zwiększenie potrzeb wynikające z kosztów leczenia, rehabilitacji i dojazdów do placówek medycznych. Roszczenie to, niezależnie od jego zasadności, jest zatem określone w sposób wystarczająco precyzyjny, by mogło podlegać rozpoznaniu. Sąd Apelacyjny wskazuje przy tym, że ciężar dowodu w zakresie podnoszonych okoliczności spoczywa na powódce, zatem może ona ponieść negatywne skutki procesowe niewystarczającego uzasadnienia swoich żądań. Konsekwencje te dotyczą jednak etapu rozstrzygnięcia sprawy, nie mogą natomiast stanowić przyczyny zwrotu pozwu.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżone zarządzenie podlega uchyleniu na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c.

SSA Barbara Górzanowska SSA Wojciech Kościołek SSA Sławomir Jamróg